

ZPRÁVY Z VĚDECKÉHO ŽIVOTA

30th European Students' Convention and PASCL Second Annual Conference

Adam Táborský*, Helena Janyšková**

Mezi 28. a 30. zářím roku 2015 proběhl v Bruselu již 30. ročník setkání evropských studentů a zároveň se uskutečnila druhá PASCL konference. Tématem byla role vzdělávání s důrazem na perspektivu inkluze skrze přístup učení orientovaného na studenta. Konference probíhala v atraktivních prostorách Evropského parlamentu a Vlámské galerie vědy a umění.

Hlavním organizátorem konference byla Evropská studentská unie (ESU), která zaštiťuje 48 národních organizací z 38 zemí, přičemž 27 z nich jsou země EU. Setkání se zúčastnilo přes 100 zástupců většiny evropských států. Z Masarykovy univerzity byli na konferenci vysláni Adam Táborský jakožto člen Studentské komory Akademického senátu Masarykovy univerzity a Helena Janyšková jako předsedkyně Studentských poradců. Českou republiku dále reprezentovali dva zástupci ze Studentské komory Rady vysokých škol, která je celostátní reprezentací vysokých škol, a to Filip Příhoda a Matěj Zitňanský, kteří jsou shodou okolností zároveň studenty MU.

Během prvního dne konference byl představen projekt PASCL, tedy Peer Assessment of Student Centered Learning, jeho cíle a prozatímní výsledky. Dále byly diskutovány klady a nedostatky projektu Erasmus+ a v neposlední řadě také postavení a vnímání žen v politice.

Jedním z hlavních témat druhého dne konference byl i Tempus projekt Evropské unie ESPRIT (Enhancing Social Characteristics and Public Responsibility of Israeli Teaching through an HEI/Student Alliance), na jehož řešení se podílí i Masarykova univerzita. Hlavním řešitelem projektu je izraelská Ben-Gurion University of the Negev, dalších 10 partnerských institucí zahrnuje převážně vysoké školy, a to jak

v Izraeli, tak v Evropě (vedle Masarykovy univerzity je to Universidade de Santiago de Compostela a University of Brighton). Studentské organizace jsou mezi řešiteli zastoupeny právě ESU a dále National Union of Israeli students (NUIS). Projekt ESPRIT směřuje k analýze a mapování sociálních a veřejných rolí institucí vyššího vzdělávání v Izraeli a k vývoji modelů sloužících k utužení jejich sociální odpovědnosti redefinováním a prohloubením kooperace mezi studenty a vzdělávacími institucemi. Zdůrazňuje tedy tzv. třetí roli univerzity spočívající v její společenské odpovědnosti (USR – university social responsibility), kterou má nést vedle svých dvou tradičních rolí spočívajících ve vzdělávání a vědě a výzkumu.

Záměrem projektu ESPRIT je implementování doporučení ke zlepšení plynoucí z projektu i mimo kulturní, společenský a edukační kontext Izraele, proto oceňují spolupráci s dalšími univerzitami, které by se tak mohly snadněji zapojit do projektu a přinést podstatné informace sloužící k pozitivním změnám v akademickém prostředí. Součástí projektu ESPRIT je nástroj, který se zaměřuje na společenskou odpovědnost mladých lidí, který v rámci prezentování projektu ESPRIT sehrával stěžejní roli.

Tímto nástrojem je „nástroj měření společenské odpovědnosti“ (Social Benchmarking Tool, SBT). Mezi hlavní pilíře projektu patří:

- podpora transparentnosti a etické jednání v rámci institucí vyššího vzdělávání;
- podpora studentů a Institucí veřejného vzdělávání (IVZ) ke komunitnímu zapojení;
- zaručení férového zacházení;
- podpora vlivu studentů v sociální agendě IVZ,

přičemž právě tyto sociální charakteristiky by byly měřeny pomocí SBT na jednotlivých univerzitách.

SBT se uplatňuje skrze trojí proces, kdy nejprve dochází k mapování aktivit IVZ a charakteristik skrze online systémy; dále pak skrze posuzování silných stránek a potencialit pro zlepšení IVZ, založené na nejlepších praktikách; vývoj samotných doporučení pro zlepšení. Doposud byla v rámci vývoje SBT

* Adam Táborský, fakulta sociálních studií, SK AS, Masarykova univerzita, Brno.

** Bc. Helena Janyšková, studentka Přírodovědecké fakulty, Ústav experimentální biologie, Masarykova univerzita, Brno.

formulována definice sociální odpovědnosti; účinně rozhodnutí ohledně subkategorií sociální odpovědnosti (Rovnost, Etické chování, Welfare a kvalita života, Environmentální chování). Dále byly zmapovány současné aktivity sociální odpovědnosti na případě izraelských institucí vyššího vzdělávání a vytvořen seznam indikátorů (založených na přehledu literatury, mapování a komentářů partnerů). Mezi důvody pro zapojení do projektu SBT může patřit: připojení se ke globální komunitě sociální odpovědnosti; získání lepšího porozumění sociálního profilu institucí vyššího vzdělávání; manažerský nástroj k identifikování neefektivností a snížení nákladů; zlepšení veřejného obrazu institucí vyššího vzdělávání a zvýšení atraktivnosti pro studenty; facilitování sociálně odpovědného investování.

Dále byly během druhého dne konference diskutovány efekty reforem evropského vyššího vzdělávání na učení se a vyučování a způsob aplikace přístupu zaměřeného na studenty (tzv. student-centred learning). Byl reflektován nedávný vývoj v dané oblasti, a jakým způsobem může Evropa podporovat aktivní občanství, mezikulturní porozumění a lidskoprávní vzdělávání. Závěry plynoucí z ESU30 lze spatřovat v uvedení daného konceptu SBT, tedy vyzvání ke kooperaci, většímu zapojení studentů. Dále pak semináře zaměřené na současné aktivity evropských studentů a jejich možné zlepšení. V neposlední řadě poměrně cynicky laděný příspěvek Tibor Navracsics, který prezentoval univerzity jakožto tovární nástroj pro produkci pracovníků

Jedním z odborníků, kteří se na dané téma vyjadřovali, byl Tibor Navracsics, evropský komisař pro vzdělání, kulturu, mladé a sport, přičemž poukazoval na roli Evropské unie v reformách edukační

politiky a možné cesty k dosažení zlepšení a umístění studentů do centra vzdělávání.

Zbytek dne následovaly workshopy na nejrůznější témata, kdy jsme měli možnost komunikace v menších skupinách a mohli jsme tak diskutovat, jak se liší praktiky jiných univerzit ve srovnání s naší alma mater. Zaměřovali jsme se zejména na to, zda jsou na dané univerzitě dodržovány principy student-centred learning či nikoliv. Z těchto diskusí vyplynulo, že na Masarykově univerzitě jsou ve srovnání s některými jinými institucemi velmi dobře dodržovány některé z principů, jmenovitě například svoboda ve výběru volitelných předmětů, neexistence kreditového stropu či dodržování anonymity v předmětové anketě.

Během posledního dne konference vystoupila celá řada odborníků, kteří se ve svých projevech a debatách zaměřovali především na aktuální situaci vyššího vzdělávání a na pokrok od roku 1999, tedy od roku, v němž byla podepsána Boloňská deklarace. Jedním z hostů konference byl i syrský uprchlík, momentálně německý student Karam Yahya, který se vyjadřoval k situaci mladých Syřanů, zejména studentů univerzit, v Sýrii i mimo ni.

Pokud bychom měli v krátkosti shrnout dle našeho názoru nejdůležitější myšlenky konference s potenciálně nejvyšším přínosem, patřilo by mezi ně následující: prezentování principu učení orientovaného na studenta a zdůraznění, že nejlepšími posuzovateli tohoto přístupu jsou studenti samotní, dále zjištění, že studenti napříč Evropou se často potýkají se stejnými systémovými obtížemi ve vztahu student-vyučující. V neposlední řadě bylo velkým přínosem uvědomění si vzrůstajícího významu sociální odpovědnosti institucí vyššího vzdělávání.